

Miley Cyrus, van veulen tot vamp

foto AFP

Popsterren meten zich vaak een ander imago aan. De transformatie van Miley Cyrus mag er zijn. Of juist niet. Op 2 mei te zien in Amsterdam.

SASKIA BOSCH

Zomaar twee video's op YouTube. De eerste stamt uit 2010 en laat Miley Cyrus zien die met haar peetmoeder Dolly Parton 'Jolene'

zingt. Cyrus ziet eruit als een wat onhandige veulen met lang haar en een a-modieuze spijkerbloes. De tweede is de videoclip van het nummer 'Wrecking ball' uit 2013. De Amerikaanse zangeres is inmiddels getransformeerd tot een blonde, kortharige vamp, die naakt op een sloopbal heen en weer slingert.

De transformatie van Miley Cyrus (21), die op 2 mei in de Amsterdamse Ziggo Dome optreedt, hoort tot de meest opvallende gedaanteverwisselingen die popartiesten hebben doorgemaakt. Nu zijn popartiesten die spelen met hun imago zou oud als de popmuziek. Denk aan David Bowie die in de jaren zeventig om de paar jaar met een volledig nieuw imago naar buiten trad. Ook de recente popgeschiedenis kent tal van artiesten die inzetten op een nieuwe look. Met name voormalige leden van boy- of girlbands voelen vaak de noodzaak om de start van hun solocarrière kracht bij te zetten met een uiterlijke transformatie, zoals Robbie Williams of George Michael. Als voormalig kindsterretje dat op zoek is naar een volwassen imago bevindt Cyrus zich in goed gezelschap met collega's als Britney Spears en Justin Timberlake die haar voor gingen.

Toch heeft het zwaar aangezette seksuele karakter van Cyrus' metamorfose veel stof doen opwaaien. De clip van 'Wrecking ball' en ook haar optreden bij de MTV Video Music Awards in 2013, waarbij ze met haar billen schurend (twerken) tegen het kruis van Robin Thicke te zien was, is niet bij iedereen goed gevallen. De Ierse zangeres Sinéad O'Connor stuurde Cyrus een open brief waarin ze haar jonge collega voorhield dat jezelf laten exploiteren op de lange termijn alleen maar ellende kan opleveren. "Het feit dat je de boodschap uitstuurt dat je meer voor je seksappeal dan voor je evidente talent wordt gewaardeerd, is op geen enkele wijze een vorm van empowerment voor jouzelf of

andere jonge vrouwen."

Cyrus bleek geen behoefte te hebben aan het moederlijke advies van O'Connor. Ze reageerde met een tweet waarin ze de draak stak met de psychische problemen van de Ierse. Maar Cyrus mag geen boodschap hebben aan mensen die kritische kanttekeningen plaatsen bij haar transformatie, haar gedaanteverandering roept wel vragen op. Is het wenselijk om een jonge artieste zo'n uitgesproken seksueel imago aan te meten? En wat zegt het over onze tijd dat zoveel jonge vrouwelijke artiesten zo zwaar inzetten op hun seksualiteit als marketinginstrument en sterren als Rihanna en Lady Gaga (half)naakte foto's van zichzelf twitteren?

Houdbaarheidsdatum

Fashionondernemer en imagostylist Dyanne Beekman, die onder meer werkte met Nederlandse artiesten als Ilse Delange en Marco Borsato, heeft haar bedenkingen bij het nieuwe imago van Cyrus. "Bij haar denk ik: gaat het niet te snel? Het had best iets subtieler gedaan kunnen worden. Het is tenslotte wel een product van vlees en bloed. Daarbij, als een imago bedacht wordt en niet uit de artiest zelf komt, heeft het altijd een houdbaarheidsdatum. En kun je op je twintigste wel weten of je doet wat je zelf wil of dat je doet wat de mensen om je heen willen?"

De imagostylist is kritisch over transformaties die meer ingegeven zijn door de wens platen te verkopen dan dat ze bij de persoon zelf aansluiten. Beekman: "Ik ben in mijn werk als imagostylist altijd heel dicht bij het individu gebleven. Zanger Dinand Woesthoff van Kane verwoordde het goed. Hij zei tegen mij: ik zie je als bibliotheek en jij wijst me waar de romans en waar de thrillers staan. Een goede imagostylist visualiseert de persoonlijkheid van de artiest. Je kan mensen wel triggeren maar het moet geen verkleedpartij worden.

Duurzaamheid en authenticiteit zijn mijn handelsmerken. Het sexy imago van Miley Cyrus verkoopt. Ik vind het vooral gemakkelijk. Ik zou die opdracht niet hoeven hebben."

Jack Pisters, studie leider en coördinator Onderwijskunde van de opleiding popmuziek aan het Conservatorium Amsterdam, zet vooral vraagtekens bij de druk die vanuit de muziekindustrie op jonge vrouwen wordt uitgeoefend. "Bij vrouwelijke artiesten in de mainstream pop denkt men met een bepaald imago verkopen te kunnen genereren. Dan kan het gebeuren dat de industrie en de marketingmensen een artieste aanzetten tot iets waar ze later spijt van krijgt en dat niet synchroon loopt met de langetermijnbelangen van de artieste."

Docent Gender en diversiteit aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten Maruja Bobo Remijn merkt op dat onderzoeken uitwijzen dat in de populaire beeldcultuur vooral vrouwelijkheid wordt gekoppeld aan seksualiteit. "Er is momenteel een discussie gaande over de manier waarop vrouwen worden neergezet in de beeldcultuur. Enerzijds zijn er mensen die erop wijzen dat we sinds Madonna vrouwen hebben die hun mannetje staan en power hebben. Zij benadrukken dat de popmuziek niet meer louter door mannen wordt gedomineerd en dat artiesten als Rihanna en Beyoncé boegbeelden zijn voor de jonge generatie meiden. Anderzijds kun je ook zeggen: het is wel leuk dat we Madonna hebben, maar zij zet zichzelf wel nog steeds neer als sekssymbool. En jonge vrouwen zeggen wel over hun sexy imago dat ze doen wat ze zelf willen en dat seksualiteit hun gereedschap is om macht uit te stralen, maar daar kun je wel de kanttekening bij plaatsen dat hun macht altijd gekoppeld is aan seksualiteit en uiterlijk. Een machtsmiddel dat mannelijke popartiesten veel minder lijken nodig te hebben."

Bobo Remijn zegt zelf niet zo te geloven in seksualiteit als emancipatoir middel. Ze haalt

schrijfster Ariel Levy aan die in haar boek 'The female chauvinist pig: Women and the Rise of Raunch Culture' meisjes die paaldansen en dit als emancipatoir zien, beschrijft als lipstick-feministen. "Levy geeft inzicht in de complexe structuren waarbinnen deze uitingen zich voltrekken en toont aan dat de vrouwen denken met hun eigen seksualiteit bezig te zijn, maar ondertussen – zonder zich hiervan bewust te zijn – opnieuw onderworpen worden aan de mannelijke seksuele fantasie."

"Miley Cyrus is de zoveelste artieste die zich een sexy imago aanmeet. En als ze dertig is? Dan heeft ze geen lekker lijf meer en gaan ze op naar de volgende." Bovendien vraagt Bobo Remijn zich af hoeveel invloed Miley Cyrus zelf op haar imago heeft. "Er zit een enorm apparaat achter die meisjes. Een apparaat dat door de mannelijke blik bepaald wordt. Ze hebben power en mogen in hun clips een man als een hond aan de lijn hebben, maar tegelijkertijd moeten ze er wel lekker uitzien."

En wie zich eenmaal heeft neergezet als sexy vamp, komt niet meer zo makkelijk van dat imago af. Vooral in de mainstream popmuziek zijn er veel vrouwelijke sterren die ertoe veroordeeld lijken om zich tot in lengte van dagen te afficheren als sexy icoon. Zo blijft voor Kylie Minogue (45), Madonna (55) en Cher (67) ondanks het stijgen der jaren hun seksualiteit een hoofdrol spelen in de manier waarop ze zich presenteren. Waarom groeien zij niet door naar een ander imago?

IJdelheid

Voor Jack Pisters heeft dat te maken met ijdelheid. Daarnaast wijst hij erop dat de druk op vrouwen om er sexy uit te blijven zien juist in de mainstream pop groot is, terwijl vrouwen uit de alternatieve hoek meer ruimte hebben om hun imago aan te passen. Zo treedt countryzangeres Emmylou Harris (67) op met ongeveer grijs haar. Pisters:

"Harris heeft houvast aan haar muziek en kan haar imago aanpassen door aan haar muziek te sleutelen. Als de muziek centraal staat, kun je een elegantere overstap maken."

Genderdeskundige Bobo Remijn is van mening dat vrouwelijke iconen niet van imago veranderen omdat ze hun iconische look niet willen opgeven. "Ze willen koste wat kost vasthouden aan wat ze waren: stoer en sexy. Dat is heel moeilijk te doorbreken. Madonna is bekend om het disciplineren van haar lichaam. Alsof ze zegt: Ik ben zo sterk dat ik nooit ouder word, ik blijf de Madonna van toen. En je wordt als vrouw hoe dan ook op je uiterlijk afgerekend. Als er bij Madonna wat gaat hangen, staat er meteen op de voorpagina: 'Kijk, Madonna heeft een hangbuik!' De druk van de beeldcultuur op vrouwen is enorm."

In de popmuziek zijn er veel vrouwelijke sterren die ertoe veroordeeld lijken om zich tot in lengte van dagen te afficheren als sexy icoon

Met haar peetmoeder Dolly Parton.

MTV Awards: Met haar billen schurend tegen het kruis van Robin Thicke.

2008. Onhandig veulen in Los Angeles.

'Wrecking ball'. Naakt heen en weer slingerend op een sloopbal.